

Predikacio – 2015. december 26./27.

Bölcsek

Lec.: Mt1,18-25;

Text.:

Amikor pedig megszületik vala Jézus a júdeai Bethlehemben, Heródes király idejében, ímé napkeletről bölcsek jövének Jeruzsálembe, ezt mondván:

2

Hol van a zsidók királya, aki megszületett? Mert láttuk az ő csillagát napkeleten, és azért jövének, hogy tisztességet tegyünk néki.

3

Heródes király pedig ezt hallván, megháborodék, és vele együtt az egész Jeruzsálem.

4

És egybegyűjtve minden főpapot és a nép írástudóit, tudakozódik vala tőlük, hol kell a Krisztusnak megszületnie?

5

Azok pedig mondának néki: A júdeai Bethlehemben; mert így írta vala meg a próféta:

6

És te Bethlehem, Júdának földje, semmiképpen sem vagy legkisebb Júda fejedelmi városai között: mert belőled származik a fejedelem, aki legeltetni fogja az én népemet, az Izráelt.

7

Ekkor Heródes titkon hivatván a bölcseket, szorgalmasan megtudakolá tőlük a csillag megjelenésének idejét.

8

És elküldvén őket Bethlehembe, monda nékik: Elmenvén, szorgalmasan kérdezősködjetek a gyermek felől, mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek és tisztességet tegyek néki.

9

Ők pedig a király beszédét meghallván, elindulának. És ímé a csillag, amelyet napkeleten láttak, előttük megy vala mindaddig, amíg odaérvén, megállta a hely fölött, ahol a gyermek vala.

10

És mikor meglátták a csillagot, igen nagy örömmel örvendezének.

11

És bemenvén a házba, ott találák a gyermeket anyjával, Máriával; és leborulván, tisztességet tőnek néki; és kincseiket kitérítván, ajándékokat adának néki: aranyat, tömjént és mirhát.

12

És mivel álomban meginttettek, hogy Heródeshez vissza ne menjenek, más úton térének vissza hazájokba.

Mt2,1-12

A betlehemi bölcsek az egyik legismertebb karácsonyi történet. Jellegzetesen csak Máté Evangéliumában található. Ez egyfajta kritika a zsidóság felé, akiknek Messiási ígéretük volt Istentől, a Messiás meg is született, de mégsem keresték és nem ismerték fel Jézust. Pedig a létük küldetése a világ felé, a világ megváltását elhozó Messiás volt. Ezzel szemben a napkeleti bölcsek nem zsidók voltak, mégis ők ismerték fel Jézus születését és annak a jelentőségét, s hatalmas utat voltak hajlandóak megtenni e születésért (útjuk két évig tartott).

1. Bölcsek személye.

1.1. Jézust, mint királyt ismerték fel („Hol van a zsidók királya?” – 2/a). Mert születését a kozmosz jelezte („Mert láttuk az Ő csillagát” – 2/b). Tehát egy különleges ember született, akinek hatalmában áll az eget, a teremtett természeti törvényeket is mozgatni. Tehát Jézus földöntúli hatalmát, a jeleket látva, logikával következtették ki. → Aki gondolkodik, az kikövetkeztetheti Jézus szükségességét és hatalmát. Pl.: A legnagyobb tudósok is eljutnak odáig, hogy ez a világ, egy tervezettség alapján működik. A KSH adatai szerint, akik az Egyház aktív tagjai (Jézussal vannak élő közösségben), azok egészségesebbek, gyorsabban gyógyulnak meg, terhelhetőbbek. A Jézusba vetett hit világot tudott formálni és minden irtás ellenére is létezik. Tehát szükség van Jézusra és hatalma letagadhatatlan. Csak világi és logikai szempontból is.

1.2. Jeruzsálemig eljutnak, de innen nem folytathatják az útjukat. A) Csak körülbelül tudják Jézus születési helyét az eszükkel megközelíteni. → Ésszel csak körülbelül tudhatjuk merre van Jézus. Megközelíthetjük. Létének szükségességét beláthatjuk. Isten létezését kikövetkeztethetjük. De logikánkkal nem találkozhatunk Vele; nem lesz miénk a megváltás; nem fogadhatjuk be Őt. Mert akkor már mi nagyobbak lennénk, mint Ő. S többen ezért adják fel a Krisztussal való találkozást, mert emberi nagyképűségből nem hajlandóak a saját logikájuk kategóriájából kiszállni. B) Kérdezősködnek Jézus megszületése felől (nincs meghatározva kitől, csak az, hogy hol: Jeruzsálemben – 2/b), mert eligazítást vártak. Maguktól nem találtak rá Jézusra. → Ha nem találjuk az Istent; Isten vezetését nem értjük; eltévedtünk és tanácstalanok vagyunk (mert

döntések előtt állunk, de nem tudjuk a helyes irányt s ilyen biztosan lesz a következő évben is), akkor kérdezzünk meg másokat az Egyházban. Többen, Isten vezetését követve (a békességet, a megnyugvást, a bűnbocsánatot, a lelkiismeretfurdallást stb. üzve) az Egyházig elérték (Egyháztagok, az programokban részt vesznek stb.), de nem találtak rá Istenre. Közel vannak, de nem érték el a céljukat. Ez egy veszélyes állapot. Mert még a kárhozottban van az illető, de közben az ördög elhitetni, hogy már az üdvösségbe lépett. Pedig csak azt megközelítette. Vegyük fel az élő kapcsolatot másokkal és kérjünk tanácsot és eligazítást (akár csak véleményt a jelen állapotunkról: milyen a hitéletem, a szolgálatom, a családi kapcsolatom stb.). Nagyon sok bizonytalanságtól és feszültségtől megkímélnénk magunkat, ha az illetékessel beszélünk (folytonosan és nem csak fedezékek mögül lövöldöznénk a megjegyzéseinket) és megkérdeznénk a feszítő kérdéseinket. C) Tájékoztatnak másokat is, az eseményekről (elmondják, Kit keresnek, Aki Messiás és most született), valamint magukról (milyen fontos a számukra a Messiás: két évig jönnek, hatalmas kockázatot és fáradságot vállalva, az otthoni környezetet és a munkát otthagya stb.). → Ha másokat is bevonunk a magunk Istenkeresésébe (elmondjuk, miért és milyen fontos a megváltás a számunkra), az a mi bizonyoságtételünk is. Ui. rádöbben a többi ember, milyen hatalmas érték a kegyelem; s talán az Egyháztagok elszégyellik magukat, hogy eddig Krisztus mellett élve, ők sem találták meg igazán az Urat és sose keresték az akaratát. Pl.: Egy őszinte Istent kereső lélek, a gyülekezet állóvizét felkavarhatja: sokan a hatására kezdik Jézust keresni, sokan megszegyenülnek, hogy ők semmit sem tudnak Róla és teljesen természetesnek veszik a megváltást.

2. Reakciók, a bölcsék megjelenésére.

2.1. Heródes. A) „Megháborodott/nyugtalanság fogta el” – 3/a. Ez érzelmi reakció (mely Jeruzsálemben még sokakra jellemző volt, mikor Jézusnak a hírért hallották). → Mindig heves reakciókat vált ki Jézus híre, az Ő megjelenése, akaratának kinyilvánítása, a Jézus akaratára adott válasz, a Róla való hitvallás. Felkavarja az állóvizet. Mert Jézus él. Valakire lelkesítően, valakire idegesítően hat (: mert lelkes boldogság megszabadulni a felörlő bűnökből és kellemetlenül idegesítő a kedvenc bűnökre és a tönkretett életekre való emlékeztetés). De mindenképpen változást jelent az addigi körülményekhez képest (ezért, mert valamilyen érzést vált ki Jézus, van itt egy neutrális kifejezés az érzelmek megjelenítésére: háborgás, nyugtalanság). B) Tudakozódik, az írástudóktól és a főpapoktól (nem csak közönséges emberektől, vagy papoktól – ami a hatalomnak, de az igényességnek is a jele) – 4. A Szentírás kutatása alapján lehetett pontosan meghatározni Jézus születésének a helyét és a földre jött Jézust megtalálni. → Ez példa: mert Jézusra csak az Ige által lehet találni, az Igeértők és az Istenre figyelők közösségében (Extra Ecclesia nulla salus). Értelmünkkel megközelíthetjük és kikövetkeztethetjük Isten létének szükségességét, de személyes kapcsolatban nem lehetünk Vele, mert nem találunk Rá eszünkkel. Csak az Igében találunk Istenre. De a mi őszinte és elszánt keresésünk, a

közösségért felelős személyeket és rajtuk keresztül az egész közösséget is aktivizálhatja. Ha van néhány ilyen kereső személy a közösségünkben, akkor az egész közösségnek a mozgását fogják eredményezni. Pl.: az egyik gyülekezetben volt egy illető, akinek egy teológiai kérdés fontossá vált. Többekkel megosztotta a kérdését. Többen elkezdtek ezen gondolkodni. Több gyülekezeti alkalmat rendeztek ennek a kérdésnek a letisztázására. Többek otthon is tanulmányozták a Szentírást. Majd kitisztázódott a választ. De akik benne voltak ebben a mozgásban, megtanultak a Bibliából tájékozódni és válaszokat kapni. C) Heródes kérdez a bölcsektől Jézus születése felől. A bölcsek tudakolódnak az Bibliából és válaszolnak Heródesnek (5-6). Majd Heródes az információt továbbadja a bizonytalankodó bölcseknek (8/a). Eddig Heródes személye, pozitív. Ha itt leállna a történet, az utókor, Heródest, Jézushoz vezető személynek látná. De a mi Heródes képünket a féltékenység és a következő gyerekgyilkosságok határozzák meg. De a bölcsek ezeket még nem tudták. Ők nem tudtak volna Heródes nélkül tovább menni. → Nekünk is meg kell osztanunk a Jézusról tudott információinkat. Lehetőleg nagyon célzatosan (mint ahogy Heródes is hívatta magához a bölcseket - 7). Nem szétszórva a gyöngyeinket, hanem látva kit érdekel az Istenről való információ. Befektetni kell az Igét olyan emberekbe, akikben majd jó gyümölcsöket hoz az Ige. Jó lenne, a következő évben célzatosan is kiválasztani valakit (akár egy csoportot is), akivel rendszeresen megoszthatjuk az Igei felismeréseinket.

3. A bölcsek továbbindulása.

3.1. A bölcsek, Heródes szavára elindultak Betlehem felé (9/a). Mert megbíztak a Heródestől jött információ igazságában. → Csak úgy lehet haladás, ha bízunk egymásban (a helyén, a pozícióját betölti, amit mond, az igaz és a megállapodásainkat, amit elvárunk tőle végrehajtja; s még akkor is bizalommal támaszkodom a másakra, ha számítok a másik miatti csalódásra, és felkészülök a kellemetlenségre; s ezt a felkészülést azért, hogy ne menjen tönkre a kapcsolat). Ha nincs bizalom, akkor nincs mozgás és haladás. Egymásnál vannak az információk, amelyek szükségesek a haladáshoz. Bizalom nélkül, csak őrlődő feszültség van. Pl.: ha nem hittek volna a bölcsek Heródesnek, akkor nem indulnak el Betlehembe; nem találják meg Jézust, és hiába lett volna az eddigi erőfeszítés és áldozat. Bizalom nélkül minden tönkremegy, amit eddig befektettek a Krisztussal való találkozásba (tudás, erő, eltökéltség, áldozat, fáradság). Ha nem bízunk meg egymásban, akkor leáll a fejlődés, marad a bizonytalanság és nő a feszültség, vesztesen kerülünk ki a vállalkozásból. Bizalomra vagyunk utalva. Ezt a bizalmat építjük ki ismét magunkban a másik felé. Még azon az áron is, hogy felkészülünk a csalódásra. S a megelőlegzett bizalom hatására, folyamatosan megbízhatóvá válik az ember (de ez hatalmas áldozat és befektetés). De a jövő évben, csak a bizalom (amely talán megrendült a családban, a munkaközösségben, a testvérek között) újjáteremtésével lehet haladni és fejlődni.

3.2. A csillag ismét elindult Betlehem felé (9/b). Miután összefogtak, s mindenki beletette a Krisztus keresés vállalkozásába a magáét: Heródes a tudását, a bölcsek a bizalmukat és elszántságukat. → Ahol közösség van, ott Isteni vezetés van. Jézus mondta, ahol ketten vagy hárman az Ő nevében egy akaraton vannak, bármit kérhetnek, megadja nekik a Mennyei Atya. A következő évben, az emberi kapcsolatokat kell erősíteni: egymásban megbízni és lehetőségeinket összeadni. Akkor Isten áldást küld (oda küld Isten áldást, ahol a testvérek egyetértésben vannak).

3.3. A bölcsek imádják Jézust (Istennek kijáró tisztelettel) és hála áldozatot mutatnak be (aranyat, tömjént és mirhát) – 10-11. Mert átláttak az anyagi világ takarásán és félrevezetésén (istálló, kisgyerek, anya, szegény körülmények). A hosszú úton a folytonos Istentől való függés megtanította a bölcseket túllátni az anyagon. → A megpróbáltatások és az Istentől való függésünk megtanít minket is a lényeglátásra (nem voltak véletlenek a múltad nehézségei, melyeket át kellett élned, meglátva az anyag és a világi karrier mulandóságát; tehát ezek célja, az igazi értékelés). A világ, anyagi értékrendjén túl; a kudarcainkon és csalódásaink kételkedésén keresztül; a karácsony anyagiasságán át (bevásárlás, ajándékok, fények), lássuk meg az igazi örökkévaló értéket, Jézust. Aki most is ugyan olyan rejtettségben van és ugyanolyan nehéz Őt, mint a Világ Megváltóját felismerni (Deus absconditus), mint a bölcseknek. Csak a kiválasztottak és a magukat odaszántak (az odaszánás mértéke, az áldozatokban mutatkozik meg, amikor kiábrázoljuk, hogy nekünk nem olcsó a kegyelem) számára mutatkozik meg Isten lényege. A többieknek, marad a mulandó és csalódást keltő anyag.

3.4. A bölcsek imádják Jézust, Istennek kijáró tisztelettel és áldoznak neki, szimbolikusan a világ mindenségét a lábai elé teszik (ezt jelképezik az ajándékok) – 11/b. A) A hódolat, az önkiszolgáltatás jele. → Annak van igazi karácsonya, aki önmagát hálaáldozatuk Istennek szenteli. B) Az ajándékok szimbolikus jelentéssel bírnak: arany – a földi hatalom → Jézus, a király; tömjén – az Egyházi hatalom → Jézus, a főpap; mirha – Eget és Földet összeköti (használat: illatszerként, főleg a túlvilágba engedéskor, valamint bódító fűszerként). → Jézus, a próféta (aki kijelenti Isten akaratát). Ez Jézus hármastiszte (Munus triplex Christi). Jézusé minden hatalom, Mennyeen és Földön. C) A bölcsek a keresésüknél, még a zsidók királyát keresték (2/a), de amikor Jézusra találtak, az Ég és Föld Urát fedezték fel benne. → Mert Jézus mindig több, mint Akire gondolunk (Deus semper maior). Sokkal többet kapunk Tőle, mint amit remélünk. S nem lehet ezért sose kikutatni, kiismerni és kimeríteni Jézust, mert a végtelennel állunk Benne szemben s a végtelent nem tudjuk emberi ésszel sosem felfogni (finitum non capat infiniti). Ezért nem marad más a számunkra, mint az értelmet meghaladó tehetetlenségben boldog dicséret (Doxologia).

3.5. A bölcsek álomban Istentől kijelentést kaptak, hogy ne menjenek vissza Heródeshez - 12. A bölcsek vezethetősége fejlődik: logika (a csillagot felfedezve, jelként értékelték azt), természet (a csillagot és annak mozgását beazonosították és követték), emberek (akiktől Jeruzsálemben kérdezősködtek

Jézus felől), Igei tanács másoktól (amikor Heródes továbbadja a bölcsek kutatásait), Isteni vezetés közvetlenül (itt álomban kijelentést kaptak Istentől). Itt, az utolsó vezetési fázisban, a számukra is lelepleződött Heródes valódi indítéka. → Akik hajlandóak Istent követni és magukat Istennek ajándékozni, azok: A) egyre tisztábban élik át Isten vezetését (megértik Isten akaratát és egyértelmű lesz Isten véleménye); B) megismerik az emberi indulatokat (átlátnak embereken és világossá válnak a motivációik); C) egyre inkább biztonságban lesznek (mert átélik Isten védelmét és gondoskodó szeretetét, ezért az aggódásoktól szabad gyermeki nyugalmat).